

Locuinti'a Redactorului
 si
 Cancelari'a Redactiunii
 e in
 Strata' tragarilor [Ló-
 vészutoka], Nr. 5.
 Scrisorile nefrancațe nu se voru
 primi decatu numai de la corespun-
 dinti regulari ai „Federatiunii.”
 Articlii tramisi si nepublicati se
 voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Mercuri-a, Vineri-a si Dominee'a.

Pretulu de Prenumeratiune:
 Pre trei lune . . . 3 fl. v. a.
 Pre siesse lune . . . 6 " "
 Pre anulu intregu . 12 " "
Pentru Roman' :
 pre a. intregu 30 Fr. = 30 Lei u
 „ 6 lune 16 „ = 16 „ „
 „ 3 - 8 „ = 8 „ „
Pentru inserțiuni :
 10 or. de linia, si 30 or. taos'a tim-
 brale pentru fiesce-care publica-
 tiune separat. In loculu deschisu
 20 or. de linia.
 Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 10/22. iunie, 1871.

Decretele imp. despre provincializarea confi- nieloru militaresei (granitari) a le Croatiei, au fostu primite cu desplaceru im capital'a acelei tiere. Diuarieloru oficiale si oficiose a le ministeriu- lui ung. dupa ce staruescu a comprobá ca decre- tele resp. sunt pline de spiretulu dereptatii si alu liberalitatii afirma, ca nemulțumirea ce s'au mani- festatu si pana acum in privinti'a modulu provin- cializarii nu privește de felu simburoru internu alu modalitatii, ci mai multu partea esterna a ei. Causelu principale ale desplacerii si nemulțumirii sunt a.) despusetiunile, prin cari padurile d'in confiniele militareseu sunt dechiarate de proprie- tate a statulu si nu a tierei si prin urmare ad- ministratiunea lor se trece la ministeriu ungur- rescu de finacie si nu la guvernulu autonomu alu Croatiei, deci se crede a fi intemeiata temerea ca asta avere a tierei se va exploata in detrimen- tulu ei si in folosulu altoru-a, cu atatu mai ver- tosu, ca-ci tienerea oficialiloru silvanali cade in sarcin'a fondulu regnicolaru croato-slavonu. b) Desplacerea si nemulțumirea cresce si pentru im- pregiurarea ca, cele doue companie (centurie) de Sichelburg ale regimentulu de Sluina, precum si comunitatea Marientalu, nicaiurea nu se amin- tescu in decretelu resp. cu tote ca si aceste tienu- turi sunt amentite in autografulu imp. d'in 19. augustu 1869. ca atari ce inca sunt a se provin- cialisa. Croatii credu ca acestu teritoriu se va sacrificá veleitatiloru centralistice ale camerei bo- ieresci a senatulu imp. de Vien'a. In fine c.) des- placere si nemulțumire generala au produsu nu- mirea comissariulu reg. Rosenzweig care, ca strainu, nu se pote bucura de popularitate si prin numirea lui este vatematu si sentiulu nationalu alu graniceriloru, cari au acceptatu cu totu drep- tulu, ca comissariulu se fia alesu d'in sinulu loru. — Au patitu-o si altii, inca mai reu, pentru ca influintielu inimice s'au sciutu veri intre tronul si cei ce in sute de lupte versara sangele lor pentru apearera lui.

Crisea ministeriala in Ungari'a n'au incepatu inca. Bol'a ministeriala au dusu la groapa mai pre toti colegii cei vechi ai lui Andrassy. Unicul Goroveiu, despre care mai de una-di se afirmá, ca pozitiiua lui ar' fi neclatinata, inca trage de morte. Diuariulu officiosu „Pesti-Napló“ spune si ayemu temeiu a credea bine informatulu, ca spune adaverulu, cumca Goroveiu si-ar' fi cerutu de nou demisiunea, ceea ce asta data s'ar' fi si primitu. Contelu Andrassy ar' fi venitu d'in Vien'a la Pest'a numai pentru ca se se pote intielege cu corifeii partitiei guvern. a supra' persoanei eventualu sucesoru, nu. alu seu, ci a lui Goroveiu, carele ar' fi si designatu mai d'inainte, dupa cum se scie, in person'a dlui Ludovicu Tis'a, fostu pre- fetu alu Bihariei si actualu presiedinte alu consi- liulu de cladiri publice. Daca propunerea nu se va intempla momentan, atunci cestiunea aces- tu portufoiu remane suspinsa, pentru ca impera- tulu pleca in 22. l. c. de a casa. D'in inciden- tulu indelungatei bole ministeriale, d'in carea re- sultara atate transformari in cabinetulu Andrassy- anu, ni vine aminte fabula de ciu'm'a de vite si tiganulu. Intru'unu satu dedese ciu'm'a intre vite. In capulu satulu — locuinti'a ordenaria a fara- oniloru, — locuia unu unguru care, dupa ce i cadiuse unic'a vacutia ce avea spre nutrirea prun- ciloru, intrebá pre vecinu-seu tiganulu, despre starea vacelor. Tiganulu, care avea trei vase, respunde cam falosu: „d'acolo pieru unde sunt!“ Alta di, vecinulu era l' intrebá si tiganulu, totu cu fala, respunde „si pieru si remanu!“ A trei-a di, unguru era mai intrebá, asta data inse tigan- ulu superatu i respunde cam seccu „La mine au incestatu ciu'm'a!“ Adeca i perise, tote trei vacelu un'a dupa alt'a. Nu scimu daca va inceta ciu'm'a, vreamu se dicemu crisea ministeriala, cu esirea dlui Goroveiu, d'in cabinetu seu ba? Proverbiulu dice ca dupa bola indelungata urmedia cam de regula morte. Noi am prognosticatu si repetim ca ministeriu lui Andrassy nu va vedé a dou'a

venire la a trei-a sesiune dietala a deputatiloru alesi sub auspicielu sale.*

D. Thiers voiá se inscenadie una revista milit. stralucita pre campulu lui Marte, a supra ostei, de la care Dsa si-promitea forte multu pen- tru consolidarea ordinei, si invitase la aceasta so- lemnitade pre toti reprezentatii poteriloru straine, dar' revista s'a amenatu, unii dicu d'in caus'a tempulu ploiosu, era alti spunu d'intru'unu in- cidentu forte neplacutu dlui Thiers, adeca, mo- canii de ostasi dedati la mecanismulu milit. ar' fi inceputu a striga „Vive l'empereur!“ De va fi adeverata acesta scrie, nu ne miramu ca asemenea accentu neacceptate au trebuitu se affectionadie in modu neplacutu urechelu dlui Thiers.

Diuarielu ostrungurescu se ocupa multu de una observare cam malitiosa a diuariulu rusescu „Birzevi'a Viedomosti“ ce acestu organu ofic. facuse la asecurarielu dlui Gorciacofu catre Dlu Chotecu, so- lulu Ostrunguriei, despre relatiuneloru amicabile si sta- ruintieloru conservative a le Russei catre Ostrun- guri'a. Diuariulu rusescu observase ca: Una Austru slavica pote contá la neconditionat'a amicitia a Russei, dar' una Austria magiario-nemtiésca va fi pururea unu vecinu genantu (incomodu)! Tota cet'a organeloru oficiose ostrungurescu se opintescu a convinge lumea, ca observare cea malitiosa a or- ganulu rusescu nu este inspirata de Gorciacofu. Fie-li dupa credinti'a loru!

Bucurescu, 1. iunie 1871. st. v.

Die Red! De candu nu vi-am scrisu, am pasitu intr'una era noua, seu mai bine distu, de candu am pasitu in era cea noua, nu vi-am scrisu. Si eu nu potu sa scriu dar' si despre dinsa, se luminamu publiculu romanu, ca se cunosca tote fasele prin cari a trecut si trece ginte romana, dora-dora cunoscundu-si bine trecutulu si presinte, si-va cunoscce si chiamarea si drumulu, ce conduce la desti- nulu ei.

Liniscea si tacerea cea mai perfec- ta domnesce asta-di in intréga Romania! S'a alesu o noua reprezentatiune na- tiunale, cea mai mare parte, d'in omeni noi. Camera este convocata; mesagiulu domnescu, dulce si placutu, s'a cititu... reprezentatiunea l'a primitu cu aplause. Camera si-a verificatu titlurulu in 2 (!) dile... activitate nemai pomenita (!) d'ia partea unei camere.

De presiedinte alu camerei este alesu principele D- emetriu Ghica, de vice-presiedinti: V. Boerescu, Pogoru, etc., cei dandaiu cunoscuti de omeni ai ordi- niloru, cei d'in urma d'in cas'a lui beizadea Sturza d'in Jasi, prin famosulu program, despre care ni-a cantatu atatu de multu diurnalistic'a nostra!

Camera si-a inceputu activitatea sa cu totu devo- tamentulu, si conformu spiritulu timpulu in care traimu... timpulu masinerieloru, alu mecanismulu si alu fortiei!

Ministeriu? Si-a executatu pana acum planurulu sale cu multa prudintia; dovéda ni este nou'a reprezentatiune nationala, carea sub altu ministeriu de siguru nu se alegea fara versare de sange.

Er' acum? Totu cu prudintia pregatesce drumulu pentru realizarea celoru-a-lalte planuri — inca nerealisate, si... pote nerealisabile!

Ministeriu si partidulu seu merita atentiune mai serioasa d'in partea nostra... vomu reveni!

De-o-cam-data se dicemu, ca este mare si tare, atotu- potinte, spriginutu in afara, fara opozitiune (?) in laintru!

Press'a? A! afurisit'a de pressa! Aici e petr'a de potignire, de care cu voia, fara voia ne lovimu.

„Press'a este mare nenorocire, intielegu libertatea pre- sei, este mare nenorocire pentru serman'a Romania“, striga separatistulu, antiunionistulu si candidatulu la domnia d'in 1858-9, principele Gregorie Sturza, si cu tota clic'a sa ilustra. Press'a...

A! ve rogu iubiti lectori, se nu intielegeti aici jurna- lulu Press'a, ci press'a romana in genere... „press'a, dicu dumnealoru, ne a impededatu in 59 d'a ni alege de domnu, press'a intrega este asta-di contr'a nostra, in contra' Romaniei, in contra' stabilitatii, in contra' ordinei.“

„Press'a, dicu partidele unite-nationale-democrate, este singur'a nostra arma sub ministeriu liberalu (?) de asta-di“... mai scie Dumnedieu acum, care d'in ei are dreptu; ca-ci, dieu, nici principi Domnitori, nici celu mai mare politicu alu timpulu presinte, principele Bis- marcu, d'entre omenime nu sciú!

Noi d'in parte-ne, cari ne aflamu in faci'a loculu, rein- cungiurati de adulatori, ne amu convinsu, ca ambii au dreptu, adeca atatu beizadea Grigorie Sturza, celu d'in 1858-9 cu compani'a sa, catu si par- tidadele nationale unite, cari au o viétiá politica plina de acti- vitate, o viétiá de mai bine de 23 ani!

Cum? Se ne esplicamu. Press'a romana, a fara de „constitutionariulu“ lui beizadea Sturza, era celu mai inversiunatu inimu alu candidaturii acestui-a in 1858-59... si elu a cadiutu.

Press'a romana, afara de diurnalulu „Press'a, Trom- petta, Orientulu“, cari sunt dependinti de guvernulu, fara exceptiune este inimuca neimpacata a cand... ba nu, ca-ci noi avemu inca principe... deocamdata dar nu alu candidaturii lui Sturza si a altoru candidati la tronul, de panur'a lui Sturza, ci a lui Sturza si comp. si a planuriloru lor, cari realitate odata aru duce, ar' face drumulu candidaturii! Eta dar', ca au dreptu se nu iubescu press'a, au avutu dreptu, candu s'au unitu pen- trur restringerea si sугrumarea liber- tati pressei! Omenii au invetiata minte. „Situa- tiunea Europei este grava, capii Ro- manismulu, cari au luptatu unu patra- riu de seculu pentru prosperarea, uni- tatea si intarirea elementulu si a pa- triei Romane, nu voru poté in tempuri atatu de critice intrebuintia forti'a natiunei, espunendu-o astufelu la pe- ricle de dubia reusita; lipsindu dar' press'a, ei voru poté liberu realisa vi- surile lor de aur“, era ratiunamentulu.

Cine ar' cutediá dar' se mai incule de ignoranti pre bietii boeri, candu ei si-intielegu mai bine situatiunea, decatu chiaru famosulu Bismarcu?! Candu ei, o mana de omeni, au sciutu si sciú portá de nasu pre celu mai mare politicu alu dilei? candu ei, prin lingusfri au sciutu de- partá pre principele domnitoru de poporulu seu, pre acelu principe care intru increderea si iubirea poporulu seu avea inaintea sa unu venitoriu gloriosu, care era ne- despartabilu de poporu si poporulu de elu; ca-ci elu representá aspiratiuneloru intregulu elementu romanu?

Sunt ei ignoranti de caus'a lor?!... apoi ei nu au alta cauza, pentru care ar' ave se se lupte. Cu cestiunile nationali nici-odata nu si-au spartu capulu, si asta nu o dicemu noi... aici vorbescu cei 25 de anni d'in urma destulu de elocinte!

Nu ne miramu dar' de manoperele si incercarieloru! ca-ci bine facu, asié trebuie se fia... omenii egoisti, candidati la Tronuri, aspiranti la domnia, totu-d'a-un'a si cu tote medilcele cauta a-si realisa dorintiele si visu- rile lor!

Dar' ne miramu si compatimim d'in inima pre cei cari, prin necugetarea lor, servescu de instrumente spre caderea lor propriu.

Apoi de! daca beizadea Grigoriu Sturza d'in Jasi cu tota compani'a anti-unionista, de-si atatu de mica la nu- meru, daca dar' acesti omeni au voia si chiaru cause d'a urí libertatea pressei; potemu noi interdice unei intregu natiuni placerea d'a iubi libertatea pressei, avendu pre langa propagarea ideelor civilisatrice si cultur'a intelectuale morale suficiente causa circumstantiele presinte, cari n'au lasatu in man'a sentineleroru Romanismulu alta arma, decatu chiaru numai press'a.

Voiu se me explicu, si spre a me explicá trebuie se me reintorcu acolo, de unde amu pornitu; ca-ci nu va fi fara folosu pentru publiculu romanu, daca vomu analiza nitielu situatiunea Romaniei.

Am distu: ca „liniscea si tacerea cea mai perfecta domnesce asta-di in Ro- mania“, se nu credeti, iubiti lectori, ca am vorbitu in ironia; d'in contra, amu pronunciatu celu mai puru a- deveru.

Este tacere, adunca tacere in intréga Romania! Acésta tacere este aplaudata d'in partea Vienei si a Pestei, autorii acestei taceri, poterea executiva, primesce adrese preste adrese de multumire si recunos- cintia d'in partea dloru Bismarcu si Beust-Andrassy.

Beust-Andrássy, cunoscuti de inimizii ai gîntei române, inimizii ai tuturor miscărilor naționale d'in ultimii timpi, inimizii ai Dinastiei române, cari declarau în fața Europei prin gur'a marelui cancellariu: că Austria nu va suferi că se stăe între Hohenzollerni, acesti mari politici ai imperiului Absburgilor, trimitu adrese de multumire și afectiune pentru cabinetul roman actual.

Cum? Beust-Andrássy și-au schimbatu ei politic'a lor? Său pote cabinetul prezintă este acela dorit de ei, care implinesce, său a promis, că va implini dorint'a lor?

Beust-Deaca-Andrássy nu s'au schimbatu; ei și asta-di urmarescu planurile lor de distrugere și stirpire a gîntei române... ba schiaru a totu, ce nu este nemțion-guru!

Nu și-au schimbatu planurile lor funeste pentru romani, atunci, candu agentii lor politici în Romani'a și-continua misiunea de agitare, candu misiunarii lor religiozari sub prețestu și chiaru fara prețestu agita în comunele române d'in Romani'a, locuite de populațiune catolică — dar' romana!

Nu și-au schimbatu politic'a lor funesta și periculoasă chiaru pentru putredulul imperiu alu Absburgilor, până candu gîntele, cari compunuu acela nefericitu imperiu, jacu sub jugulu de feru alu Dualismului... până candu sermanei Transilvaniei, autonoma de secolu, nu-i voru redă autonomi'a; până candu ei voru continuă cu sistemulu lor de distrugere, de împilare în cas'a lor proprie... în imperiul Ostrunguru.

Arete ei prin fapte, că s'au lapedatu de politic'a lor de cucerire în afara, prin esilarea ei d'in interiorulu Austro-Ungariei!

Redeș Transilvaniei autonomi'a, redeș Romanilor dreptulu — ce ei lu-au d'in vechime — d'a se constitui ca natiune, d'a dispune insi-si de destinele lor și a se impartesi în beneficiile statulu, precum se impartiescu în suportarea sarcinelor și a greutăților lui... și atunci, numai atunci vomu crede că simpatie lor pentru unu cabinetu romanescu, cu sențimentele, aspirațiuni și vointia națională, sunt sincere; era până atunci remanem la convingerea de 20 ani a natiunii române: că ei nu potu avé simpatie pentru unu cabinetu adeveratu romanescu, și dacă declara simpatie pentru acestu-a, acele simpatie sunt false, sunt ipocrite; său dacă ele sunt în adeveru sincere, atunci cabinetul romanu, nu este romanescu, ci slug'a strainulu!

Astu-felu ni vorbesci cei 20 ani d'in urma; să vedem acum ce ni sioptește tacerea noastră... d'aici.

În ministeriul actualu se afla unii barbati de consideratiune, unii barbati înca nepetati până acum, și, de-si absolutistici d'in natur'a lor... totu-si nu inspirau asié mari temeri natiunii!

Natiunea se pregateá dar' pentru alegeri, vrú să-si continue firulu activității sale; candu d'odata resare, d'odata si-redica capulu idr'a cu noue capete — cu noue plage, său mai bine d'isii cu mi și miriade de plage — idr'a, care se credeá stirpita de pre pamentul romanescu, idr'a putredulu și demoralizatorulu boerismu d'in cas'a lui beizadea Sturza, celu d'in 1858/59!

Natiunea se înforă la aspectulu acestui monstru, pre care de multu lu prohodisese.

Cum? de ce atât'a temere de vre-o 20—30 de omeni, asupr'a caroru-a natiunea și-a pronunțiatu verdictulu seu pentru totu-d'a-un'a în anul de etern'a memoria 1864?

Cum, candu ea, natiunea, este atâtu de puternică, candu ea la unu singuru semnu alu capiloru sei este în peciore, este parata a-si aperi existinț'a... și a-si versă ultim'a picatura de sange pentru oper'a sa de 20 ani, la care a lucratu, a asudatu atâtu de multu?

Asié este; boerismulu nostru de asta-di, periculosu în tendințele și aspirațiunile sale, că-ci cine n'a statu uimitu la program'a celoru d'in cas'a lui Sturza! — slabu la numeru, impotentu moralmente, este unu simplu zeru (nulla) față cu natiunea; dar' asta-data elu se vede aliatu cu puterea, instigatu, redicatu de putere... șca enigm'a.

Dar' șca și pericolulu! A te încercă să-lu combati, te întalnesci față în față cu puterea! Natiunea este tare, este potinte, ea pote d'a față, dupa cum a datu la timpulu seu, chiaru cu acei-a, pre cari d'insa i-a redicatu la putere... dar' apoi, nu agingem în cele mai funeste încercături tocmai atunci, candu situațiunea în afara este cea mai critică, este gravă?

Natiunea și capii ei știu, cunosc pre bine unde se afla...

Capii natiunii sunt acei-a-si, nestramutabili, și-ubesc opera mănitoru lor, și nu o voru lassá să fi distrusă; și dacă pentru unu momentu sunt tradati de lingusforii și adulatorii tronulu și ai strainilor... ei totu credi înca... și candu credinț'a lor va fi vană? Vai! ce icide au dejocatu credinț'a și încrederea unii poporu... vai! sunt totu-d'a-un'a ei cei condamnati; și nu cei ce credi în pocainti'a peccatorulu!

Natiunea română poartă mai multi secolu de dorere și suferințe pre spinarea sa, de ce să nu suferă ea în tacere și

copilarescile încercări, ale aceluor-a, cari mai credu a ajunge la domnia.

Natiunea dar' face, capii ei prudenti, cari au lucratu unu patrariu de secolu pentru a aduce natiunea română acolo unde se afla asta-di, tacu și ei... înse veghița! Ei nu condamna pre cei d'in cas'a lui Sturza, nu condamna chiaru pre Sturza et compani'a, cu aspirațiunile lor; că-ci astu-felu este firea lor, astu-felu au fostu moștramosii lor... astu-felu trebuie să fia și ei! Și bine facu; că-ci pentru ei nu au existatu și nu existe patria și natiunea... pentru ei totu-d'a-un'a a existatu și mai apare înca câte-o data, candu situațiunea începe a se tulburá, visulu placutu — d'a fi odata domnu?

Dar' compatimesce natiunea pre ceea ce se despartu de ea, cari o trada, servescu interesele aceluor-a spre caderea lor proprie!

Dar' să analizamu mai departe... ah! multu amu avé de analizatu dacă amu voi să analizamu cu scrupulositate tote elementele, cari compunuu camer'a prezintă!...

„S'a alesu noua reprezentatiune națională, d'in omeninuoi, cea mai mare parte.“

„Uite-te cu cine ambla, și vei ști cine este elu“, d'ice unu filosofu anticu.

Afara de Tellu, ministru instrucțiunii publice și alu cultulu, afara de D. Casta-Foru, ministru de esterne, până acum nici unulu d'in membrii cabinetulu nu ni au vorbitu despre ministeriul prezintă; prin urmare, noi amu fi avisati a li cautá amicii, a li cautá ortacii pentru și cunosc. Celu d'antâiu, prin destitairile braviloru profesori d'in Botosani și injuraturele nepronunțabile într'unu diurnalu, dar' pronunțate de D'sa în chiaru biurulu ministerialu, și celu-a-laltu prin manoperele sale în timpulu alegerilor, s'a grabitu a ni dá o fidelă descriere a personelor și calităților dumnealoru de ministri romani, și prin urmare, s'au înduratu a ni pune înainte dicțiunariile dumnealoru, și astu-felu a ni usorá sarcin'a, ce trebuie să ni-o impunem, cautandu a ne desluți prin amicii dumnealoru.

Cu tote acestea amu comite injustița, ba chiaru crima de lesa-natiune, dacă noi, vorbindu despre natiune și interesele ei, amu omite a vorbi despre alesii sei(?), cu atâtu mai multu, că-ci ei, cea mai mare parte, sunt său rude său amici ai ministrilor... prin urmare, persoane de mare însemnatate!

Dar' mai înainte d'a-mi lua libertatea d'a vorbi despre în altii boeri d'in camer'a noastră, permitiți-mi, onor. lectori, să vi esplicu — că-ci nu asiú vré să fiu reu întielesu, său chiaru neintielesu — de ce am d'isii eu că dlu generalu d'in ministeriul cultelor este ministru „alu cultulu“ — și nu alu cultelor, dupa cum se intitulu mai înainte ministrii romani, și de ce am subliniatu acelu cuventu...

Intielegu, că unu Urechia, candu erá în 1859 pro-ministru alu instrucțiunii publice și alu cultelor în Moldov'a, candu erá directorele ministeriulu cultelor și alu instrucțiunii publice în Romani'a la 1867—68, să se numesca alu cultulu, că-ci elu în Moldov'a a dotatu tote comunele catolice cu preți de sange latinu și propagá în tote bisericele, între toti fiii Romaniei cultulu naționalu, elu infintiá biserice și scole române prin Macedoni'a și Albani'a și introdusesse cultulu romanu în bisericele devenite grecesci... elu nu aveá, de câtu unu singuru cultu, și acestu-a erá cultulu naționalu-romanu; dar' dlu Tellu, care are atâtea culte, și înca vre să mai infintieze unu cultu armenescu în Moldov'a, totu d'in cauza d'a avé numai unu cultu, totu d'in simpl'a cauza, d'a remané numai cu cultulu naționalu, candu d'in cause neprevădute de dumnealui devine capulu — și înzedaru se lapeda de cultulu armenescu — candu devine capulu atâteor culte, nu intielegu, de ce să se numesca alu cultulu.

Dar' destalu despre dnulu Tellu, că-ci numai eu știu de câte-ori voi fi injuratu și pentru aceste pucine ronduri de dumnealui, dar' dacă asiú vorbi mai multu, de siguru mi-asii gasi beléu'a, că-ci amaru omu mai este, candu pentru unu singuru cuventu, dupa cum si-nareza publiculu pre aici, mai de-una-di a datu cu bastonulu pre unu revisore de scole d'in biurulu ministerialu afara!

Să-mi ertati espreșsiunea de baston; știți dumnea-voastră că bastonu însemnează bătă. Știți și acea înse, că scriu d'in București, că sum bucureșceanu; apoi dieu, la noi s'a cultivatu lumea de candu sunt coconii la putere... cine mai vorbesce asta-di limb'a moșica a țieranulu romanu? Cum asiú poté să vi scriu romanesc, și dacă-mi permitu a vi scrie romanesc, cum asiú poté eu interlasá d'a nu scrie baremu unu cuventu frantuzesc, candu junii coconasi și în gradinele publice d'aici numai vorbesc, de câtu frantuzesc!?

În fine totu-si am scapatu de domnul Tellu și dumnealui de mine! Și asié potemu merge colo pre dealulu mitropoliei, la adunarea națională.

Dar' în cace-va. Știți că-mi veti reflectá, că „de ce me ocupu totu de personalități?“

Ei bine, onor. lectori, de ce sunteti asié posnasi: Sam eu de vina dacă cele înștrate de mine, sunt tote nume proprie? Sum eu de vina dacă aici e moda a se ocupá

de personalități, dacă chiaru domnul Tellu și cu amicii sei dala „Trompe'ta“, cari ne comanda acésta de la culmea puterii? Apoi dacă dumnialoru aru voi, că noi să ne facem omeni noi, de ce dumnialoru, bețrani, nu se lapeda de vitiurile lor învechite.

Dar' la adunare! Ce am d'isii „omeni noui“... a! apoi am fostu în mare erore: Nu-i vedi că mai toti sunt carunți, bețrani! și cu tote acestea sunt noui; că-ci de multu, foț de multu, palatulu țierei nu i-a vediatu, nici ei nu au avutu fericierea d'a-lu vedé... d'in timpulu regulamentulu sermanii, omeni vechi și noui... fericiți Romani! Știți iubiti lectori, că de multe ori s'a întempatu monarșilor, că nu au mai gasitu 6—7 omeni, cari să compunuu unu ministeriu! Mirabilu, dar' mare adeveru.

Totu astu-felu au patit'u-o și onorabilulu nostru ministeriu. Toti barbati de ore-care valore, cari au lucratu câtu-si de pucinu pentru natiune, său dacă ocașiunea li-a lipsitu d'a poté lucrá, cari celu pucinu au semțitu și semțiescu romanescu, — toti acesti-a se țienu de ore-care grupu alu marelui partitu naționalu. Pe cine dar' să alega și bieiți ministri, d'in cine să-si formeze camer'a, camera-capu-plecatu, și totu-odata să arete principiulu domnitoru, că ei au omeni?...!

Pre membrii partitulu naționalu au trebuitu să-si combata, că-ci astu-felu erau promisiunile lor — și dacă vre-o câtu-va d'in membrii partitulu naționalu totu-si s'au strecuratu în camer'a prezintă, nu este vin'a lor, ci a unoru romani încaștinati, cari nici de frica, nici de voia bună, nu au vrutu să șca de ei.

Și în fine, ce se face dacă nu au gasitu barbati romani, cari să coresponde cererii și vointiei domniloru ministri; ei sunt de vina dacă a trebuitu să se descepte pe cei morti?

Ei sunt de vina dacă a trebuitu să alega o multime de greci? Si-apoi, me rogu de iertare domnia-voastră, de ce să ni deș crediențulu dnii ministri acestoru în alti boeri, candu ei au promisuu a lucrá în tocmăi dupa condițiunile puse? Si-apoi e de știutu, că numai moșiculu de poporu nu mai vré să credia boerulu; dar' boerulu la boeriu totu-d'a-un'a are crediențulu!

Cu tote acestea nu amu cutediá să afirmamu, că dumnialoru și-voru impleni promisiunile; ca-ci, mai puternici omeni au datu promisiuni... și totu-si s'au lapedatu de ele! să mai adaugem apoi că toti omenii, că omeni, sunt cam încaștinati, că unii sunt cam ștreți, promitu totulu pentru a ajunge la șcupulu lor, și candu au ajunsu nici că se mai gandescu... că-ci „verba volant, et cur non volent, cum et scripta volare solent!“...

D'a volent. Tote-su trecutorie, vina și se d'icu cu timpulu! Numai natiunea română — ea a fostu este și va fi — ea remane. Celu ce si-bazează existinț'a și venitorulu afara de ea, afara de ea va peri; era celu ce este fidelu devine nemoritoriu... că-cielus'a aliatu cu vieti'a, și natiunea este vieti'a.

Pentru asta-data terminu, iubiti lectori, de-si asiú avé multe de d'isii; dar' am lipsa de materie, că-ci cum vi-asciu mai poté eu scrie, dacă vi-asii impartesi totu ce știu despre situațiunea noastră d'aici, acum? Cu tote ca înca este speranț'a, că camer'a și ministeriul prezintă înca se funcționează; și pana candu voru fi ei în activitate nu avem temere că vomu suferi lipsa de materie.

Totu-si înainte d'a terminá, permitiți-mi să vi spunu francu, că omu alu ordinei — nu alu ordinilor — că tote complicațiunile, cari bantuescu asta-di Romani'a, sunt causate de lingai, adulatori și țiereitori.

Că nimene n'a avutu vre-o data intențiunea d'a returná pre principele Carolu I. decâtu chiaru pretendentii la domnia d'in cas'a lui Sturza d'in Iasi;

Că unirea prudentulu barbatu de statu Michailu Cogalniceanu cu Brateanu este cea mai eclatantă dovéda despre bunele și naționalele intențiuni ale tuturor partiteloru naționale;

Că toti acei-a esteri și interni amici ai naționalității române, cari credu că unu Cogalniceanu s'ar poté alia cu unu partitu restauratoriu și cu intențiunide resturná, sunt re informatisi și sedusi prin clic'a adulatoriloru reu vitori.

Că tota clic'a ciociloru reinviati, cari tentează a produca prin realizarea programulu lui Sturza și comp. d'in Iasi, una revoluțiune, pentru a-si pescui apoi interesele lor egoiste, va suferi esiecu.

Era natiunea, cu principele seu desceptatu, voru triumfá.

Dura.

Articulu de lege XLII d'in an. 1870
d'apre regularea municipieloru (jurisdicțiuniloru.)
(Urmare.) *

CAPU III. Despre adunările generale.

§ 41. Presiedintele adunării generale și comitele supremu, (judele reg. s. c. l.) în casu de impedecare-i vice-comitele, respective primariulu cetății.

*) A se vedé nr. 61 și 62 ai „Federat.“

§ 42. Numerulu si timpul adunarilor generali se fixeaza de municipiu prin statut, inse cu tota primavar'a pentru reviziunea socotelor d'in anul trecut si cu tota toamna pentru stabilirea preliminariului de spese pre anul venitoriu trebuie să se tiena una adunare generala.

Daca comitele supremu, comisiunea, sau, in casu de impiedecarea comitelui supremu, vice-comitele, respective primariul cetății afla de lipsa, se poate tiena adunare generala extraordinaria de totu atate-ori, de cate-ori pretiindu cercustările.

Vice-comitele, respective primariul cetății este obligat a publica, conformu prescriptelor, dinu adunarei generali si ordinea obiectelor pertractande celu pucina cu 8 zile, respective cu 24 de ore inainte de adunare.

§ 43. De cerculu de activitate alu adunarei generali se tiena urmatoriile cause:

- aducerea statutelor,
- formarea cercurilor publico-administrative si electorali,
- dispunerea preste linie de comunicatiune, opere publice, edificatiuni si preste lucrări publice municipale,
- contrageri de imprumut,
- cascigare sau instrainare de avere capitale,
- fixarea preliminariului de spese si reviziunea compurilor de inchiaiare,
- alegerea ampoliatilor, a comitetului permanente, verificationale si revisionale si a delegatiunilor singuratece, si sustituiria vice-comitelui, respective a primariului cetății suspendata prin comitele supremu (§ 53 punctulu f), cum si dispunerea preste alte substitutiuni facute de comitele supremu, cu exceptiunea casurilor desemnate in §§-ii 54 si 55 si acestei legi,
- controlarea, dispensarea dela responsabilitate, si suspendarea ampoliatilor, cum si ordinea cercetarei d'in officiu in contr'a acelor-a,
- regularea, imutarea sau scaderea salariului ampoliatilor, alu personalului ajutatoriu si de manipulasiune si alu sierbitorilor,
- infiintierea oficielor si posturilor noue, sau desfiintierea celor vechi,
- reviziunea casselor supuse administratiunei sau inspectiunei municipielor, si reporturile relative la acest'a,
- rezolvirea in instanti'a a don'a a caselor susternute sau apelate dela comune in intiesulu legi comunali,
- essercerea dreptului de petitiunare si de corespondintia,
- pertractarea motiunilor,
- essercerea dreptului representatiunale (felirati jog),
- tote acele cause, cari acest'a sau alta lege, sau statutulu municipalu le invia eschisivu la adunarea generala.

§ 44. In comitate, scaune si districte comitetulu permanente alu municipiulu pregatesce desbaterea in adunarea generala a obiectelor enumerate la §-lu 43 puncturile a), b), c), d), e), f), g), h), i), k), l), m) si preste totu a afacerilor mai momentose ale guvernarei de sine.

Comitetulu permanent lu alege comisiunea municipale pre trei ani; presedintele lui e vice-comitele.

Vice-presediuti si-alege comitetulu insu-si, si consultandu-se la olalt'a sau impartitu in sectiuni de specialitate, face motiune si propunere asup'a obiectelor inviate la elu.

Numerulu membrilor si organizatiunea comitetului permanente se statorcesc de municipiu prin unu statut.

§ 45. Adunarea se deschide si se inchide de presiedinte.

Presiedintele conduce consultarea, presiedintele grigesc de tinerarea ordinei, si intrebarea presiedintele o suna la votisare.

Inainte de votisare membrii au dreptu de a vorbi la formularea intrebarei.

Voturile se ieu in socotela dupa numerulu vorbitorilor, inse la dorint'a a diece membri presiedin-ele este obligat a ordina votisare nominala.

§ 46. In adunarea generala decida cei presenti.

Nicu unu membru comisionale nu pote participa la consultatiuni de acele, in cari nemidulocitu este interesante.

Pentru publiculu ascultatoriu e de a se desemna unu unu locu separat.

Nu se pote lua la desbatere in adunarea generala motiunea, care nu sta in legatura cu obiectele pu-e la ordinea zilei si care nu s'a insinuat cu 24 ore inainte in adunarea generala sau la presidiu, si totu-una-data nu s'a afisiat, spre vedere publica, la oficiulu notariule sau in altu locu acomodatu.

Altintrea regulamentulu internu intre marginile legi acestei-a si-lu fixeaza municipiulu insu-si prin unu statut.

Vice-comitele, notariulu, procurorulu municipale, presiedintele si asesorulu scaunului orfanale, sietulu de cercu (szolgabiró = subprefectu), cassariulu generale, fisiculu generalu, ingineriulu generalu, archivarulu, tutorulu generalu, esactorulu si primarii cetăților proviedute cu magistratu regulatu, er' in cetățile investite cu dreptu municipale primariulu cetății, notariulu, capitaniulu de politie, senatorii magistratuali, procurorulu magistratuale, presiedintele si asesorulu scaunului orfanale, cassariulu, fisiculu generalu, in-

gineriulu generalu, tutorulu generalu, esactorulu si archivarulu an locu si votu in adunarea generala, de-st n'aru fi membrii comisiunei.

§ 48. Cei-a-lalti ampoliati si preste totu ampoliati onorari potu lua cuventu in adunările generali, si, daca sunt provocati, suut si obligati la acest'a, inse numai in acelu casu au votu, daca au fostu alesi de membri ai comisiunei, sau daca vinu in categori'a celor ce platescu mai multa contributiune.

§ 49. Daca e vorba de ordinarea unei actiuni fiscale (tishti kereset) sau de destituirea vre-unui ampoliatu, votisarea e secreta, a carei-a modalitate o statorcesc municipiulu prin unu statut.

§ 50. Celu ce intrebuinteaza expresiune, care e vatema demnitatea consultatiunei sau pre membrii singurateci ai adunarei, si aceea nu si-o retrage numai decatu, se pote trage in actiune de violarea sesiunei (széksértési kereset), si se pote pedepsi de adunare, cu eschiderea apelatiunei, la o multa pana la 100 florini, ce se pote scote in calea politica, rezervandu-se dreptulu de pedepsire mai tarfu pentru fap'e criminale supuse legiilor penali.

§ 51. Copiele autenticate ale protocoletor adunarei generali sunt de a se susterne ministriulu de interne in 30 de zile dela autenticare, er' protocoletu singuratece, la dorint'a unui-a sau altui ministru, numai decatu.

(Va urma.)

Feiurdu, in maiu 1871.

Domnule Redactor! In interessulu adeverului ve rogamu a da locu in colonele dinariului „Federatiunea” urmatorielor sire: *)

In nrulu 43 alu „Federat.” de la 30/18 aprile a. e. s'a datu publicitati una corespondintia de langa cetatea lui Gelu*, in carea unu ospe alu sinodului protopopescu d'in tractulu gr. cat. alu Clusiiului, descriindu decurgerea mentinutului sinodu, tienia in septeman'a patimelor, calumnizeza in modu reutatosu, in genere si in specia, totu corpulu pretiescu alu acelu tractu.

Dlu „ospe”, dupa-ce face istoriculu obiectelor pertractate, incepe a combina si a assera, ca dlu protopopu va ave se intempine multe si mari pedece la esecutarea celor pertractate, de ora-ce Dsa a observatu, ca atatu intre preutii tractului intre sine, catu si intre acesti-a si invetiatori esiste mare neinteligere.

Rogamu deci pre d. „ospe” ca, pre onorea si consaciinta Deale, sa ni nunesca d'in totu tractulu protopopescu baremu inca pre unu invetiatoriu — afara de istetiulu Deale campionu, si inca unulu — care se fia in discordia si disarmonia cu preutul, pentru ca noi, ca assessori ai scaunului scolariu protopopescu, nu scim. Se admittemu inse, ca se ivescu ici-oclea si asemenea casuri, ceea ce dupa firea omnesca este prea posibilu, dar' cum-ca 37 preuti, d'in cari se compune protopopiatulu Clusiiului, toti aru sta cu manile in peru cu invetiatorii, acest'a nimene d'in on. publicu cetitoriu nu va crede.

Ce se atinge de portarea nepasatoria si dispretiulu, cu care preuti clerici se areta facia cu cei asie numiti moralisti, acest'a este una insinuatune fara base d'in partea dlui „ospe”, si ar face mai bine, daca ar renuncia la mani'a, de a provoca discordia intre frati.

Dlu „ospe” dice mai departe, ca preuti pentru aceea s'an radicat contr'a istetiului invetiatoriu, ca nu cum-va se si perda subsidiulu. Si cu tote acestea Dsa scie sau ar trebui se scie, ca tocmai acei-a, cari l'au combatutu, nice unulu nu se bucura de vre-unu subsidiu.

Incatu pentru person'a dlui parocu d'in Gorbou, Gregoriu Popu, care cu osebite este inuegritu, lasamu se raspunda Dsa.

Cu acesteia amu fostu detori onorei nostre, dle „ospe”, si nu voimu a vatema statulu invetiatorescu cu nice catu e negru sub unghia. Pre cei de omenia si zelosi d'in inima i iubimu si stimamu, dar' cu cei de calibrulu campionului Dtale, reu se va poté itielege suti de omu. — Si acum'a, dle ospe, voimu se-ti damu si noi unu svatu: Chiarifica ti mai bine conceptele despre onore, si daca esti omu de omenia si cu caracteru, arunca larva si esi pre facia in publicitate, er' nu arunca cu tina de dupa culisa, ca-ci acest'a este meseria cavalerilor intuner-cului, nedemna de unu omu cu sentiu de onore.

Demetriu Cosma,
paroculu Feiurdului.
Nicolau Popu,
paroculu Ci. Monastorului.

Consemmatiunea Contribuitorilor

pentru balulu romanu, arangiatu d'in partea tenerimei romane oradane, in 3. fauru 1871 st. n. in favorea infiintandului institutu romanu de fete in Oradea-Mare, — si a teuerimei romane mai lipsite de mediuloce materiale.

Prin D. canon. metrop. Ioane Fekete (Negrutiu) d'in Blasiu, (ca colectante): De la Pr. S. Parintele Mitrop. de Alb'a-Jul'a, Dr. Ioanu Vancica, 20 fl.; DD. Timoteiu Cipariu, can. metr. 2 fl., Ioane Fekete, can. metrop. 2 fl.,

*) D'in lips'a spatiului nu le potemu inregistra, decatu numai in estrassu. Red.

Constantinu Papfalvi, can. metr. 1 fl., Ioane Chirila, can. metr. 1 fl., Ioane Pamfilie, can. metr. 2 fl., Georgiu Mihali, can. metr. 1 fl., Teodoru Dacu, vice rect. semin. 1 fl., Mihailu Tipografu, jud. opid. 2 fl.; sum'a 32 fl.

Prin D. Can. Mihailu Nagy d'in Logosiu: De la S. Sa Dlu Episcopu alu diece ei Logosiuului Ioane Oltea-nu, 10 fl., DD. Stefanu Moldovanu, prep. capit. 2 fl., Mihailu Nagy, canon. 2 fl., Andreiu Liviu, can. 2 fl., Petru Ratiu, can. 1 fl., Mateiu Chisiu, can. 2 fl. Sum'a 19 fl.

D'in B-iusiu prin D. Augustinu Antalu protopopu: Dlu dirig. gimn. Teodoru Kovari, DD. Teodoru Rosiu, profes., Ioanu Popu jun. cate 2 fl., Demetriu Negreanu, comerciant 1 fl.; sum'a 7 fl. v. a.

Prin D. Samuile Bota prot. Farnasiului: de la DD. Eugeniu Molnaru, jur. com. 2 fl., Gregoriu Borlanu, preotu 1 fl., Georgiu Pereni, preotu 1 fl., Samuile Bota 2 fl.; Sum'a 6 fl. v. a.

D. Alexandru Koltó, not. in Lazurelle 5 fl.
D'in Belu, prin D. M. Moise, protopopu: de la DD. Georgiu Cheregi (Crisianu) cooperat., N. Fruts, A. Moise, prot., cate 2 fl.; Sum'a 6 fl.

De la D. Ioanu Drimbea, notariu 8 fl.
Prin D. Stefanu Dalai, parocu in Sanislan: de la DD. Gregoriu Talpasu, preotu 2 fl., Gregoriu Salagianu 3 fl., A. Latinovicu, Andreiu Hritz, cant., S. Dalai, cate 2 fl.; Sum'a 11 fl. v. a.

D'in Micherecu (comit. Bihor.), prin D. Ales. Rossinu, preotu: de de Dsa 2 fl., Dlu Ioanu Santai 3 fl.; Sum'a 5 fl. v. a.

Prin D. jude cerc. d'in Beiusiu Teodoru Fassie: de la DD. Gerardu Vegso, adv. 5 fl., Gregoriu Zakariás, adv. 2 fl., Constantinu Boitiu, adv. 1 fl., Demetriu Pop'a, not. in Nanhidesiulu 5 fl., T. Fassie 2 fl.; Sum'a 15 fl. v. a.

De la Dlu Timoteiu Varga, preotu in Ciutelecu 3 fl.
D'in Robogani, prin D. colect. Vasiliu Damsia, preotu: de la DD. Elia Mog'a preotu, Floriti'a Moga nasc. Damsia, Petru Hermanu, not. comunalu, Florianu Popu, docinte, cate 1 fl., Vasiliu Damsia, assess. consist. 2 fl.; sum'a 6 fl.

D'in Zelahu, prin D. Dr. Ioanu Nichita, advocatu: de la DD. Czibenschy, adv. 3 fl., Gavriulu Trifu, prof., Andreiu Cosma, subinsp. scol., M. Popu, cate 2 fl., Dr. I. Nichita 5 fl. Sum'a 16 fl.

Totu d'in Zelahu, prin D. Dr. I. Nichita: de la DD. Ioanu Popu, Gavriulu Vaida, Teodoru Papu, Teodoru Ortianu, Irodionu Sabau, Ivanu Iarda, cate 2 fl. Sum'a 12 fl.
Apoi DD. Franciscu Papp, pleb. cath. in Seleusiu 2 fl., Simeonu Balomiri, jude reg. in S. Sabesiu 2 fl., Stefanu Borosiu, adv. in Borodulu-Mare 12 fl.

D'in Clusiu, prin D. colect. Alesiu Papu, advocatu: de la DD. Petru Nemesiu, secr. minist., Alexandru Parvulescu, locut. prim. f. r., Alexandru Velle, locut. imp. reg., Lazaru Baldi, A. Papu, cate 2 fl. Sum'a 10 fl. v. a.

De la DD. Nicolau Caba 3 fl., Georgiu Caba 4 fl., Ignatiu Ladasiu, not. in Lunc'a 2 fl., Ioanu Petricu, prot. in Brasieu 2 fl., Iosifu Baracu, prot. in Brasieu 1 fl., Ioane Burbea, cetatianu in Brasieu 1 fl.

D'in Vendiudu, prin D. Georgiu Papu protopopu: de la DD. Visiliu Vancu, preotu, Nicolau Vancu, Georgiu Papu, cate 2 fl.

Prin D. Alexandru Erdos, prot. (comit. Satmare — Oasiu): de la DD. Iacobu Popu, preotu in Toru, Petru Dobosi, preotu in Vama, A. Erdos, cate 2 fl., Vosilu Popu, adv. in Satu-Mare 6 fl.

Prin D. Ioanu Vicasiu protop. in Hidigu: de la DD. Alexandru Badescu preotu in Almasiu 2 fl., Ioanu H. Popu 2 fl., Sim. Budisianu, preot 1 fl., I. Vicasiu 2 fl.

Prin D. Ioanu Budai, d'in Zaranu (comit. Arad.): de la DD. Adolf Slesz, Sava Fercu, Georgiu Sid'a, Georgiu Varga, Vasiliu Siorbanu, Samuile Gramma, Teodoru Crisianu, I. Budai, cate 2 fl. Sum'a 16 fl.

Prin D. Sigismundu Catoaca: de la DD. N. Oroszkövy, secr. la direct. post., 2 fl., Stefanu Venteru, not. in Borodu, Vasiliu Cibenschy, not. in Bratca, Ioana Caciuanu, tatoru orf., Lupu Egyed, compos., Iosifu Halasz-Pescariu, jude comun., Samuile Palladi, maestru de posta in Borodu, cate 2 fl., Sig. Catoaca 4 fl. Sum'a 21. fl. v. a.

D'in Pest'a D. Petru Mihali 10 fl.
D'in Vien'a, prin D. Dr. Grigoriu Silasi, v.-rect. in sem. St. Barbara: de la DD. B. G. Popovicu, comerc. 5 fl., C. I. Brateanu, propriet. in Romanu'a 2 fl., Angelu Frundiaescu prop. in Romanu'a 5 fl., Georgiu Angyal, consil. pens. 2 fl., G. Silasi 2 fl.; Sum'a 16 fl. v. a.

D'in Tileagdu prin D. Paulu Fassie, jur. com., de la DD. Fridericu Fejer, jud. proces., Iosifu Bozintanu, proces. in Chiineu, P. Fassie, cate 2 fl.

Dlu Gavriulu Popcanu, preotu in St. Andreiu 5 fl., d'in Boesia-Montana, de la Dlu Stefanu Autonescu, prot. jude cerc. 2 fl.

D'in Mocreca, prin Dlu Teodoru Buzilla, preotu; de la DD. N. Mezei, N. Weingartner, N. Bodea, cate 2 fl., Paulu Drag'a, juratoru 1 fl. 50., T. Buzilla 2 fl.; Sum'a 9 fl. 50 cr.

D'in Pomni (comit. Satu-Mare), prin D. Augustu Pelle, preotu: dela DD. Nicolau Uifalusi, prefectu Cet. de Petra, contes'a Sarolt'a Telechi, Simeonu Stanu, Ilie Amota, Petru Nistoru, Robert Eötvös, jud. pract., cate 2 fl., Ludo-

vicu Rókász 1 fl., Demetriu Lauranu, preotu, Georgiu Fagi, preotu, Ioanu Rezei, preotu, câte 2 fl.; Sum'a 21 fl.

Prin D. Georgiu Marchisiu, preotu in Homorodu: de la Demetriu Popu, jurassoru comit., Georgiu Henghea, magistr. post., G. Marchisiu, câte 2 fl.; Sum'a 6 fl.

Prin D. Vasilie Catoaca, prot. in Borlesci: de la DD. Avramu Nedelcu, preotu in Bozinta, Petru Bura, preotu in Tamaia, Simeonu Toma, preotu in Farcasia, Demetriu Muresianu, preotu in Zazaru, Ioanu Milianu, invet., câte 2 fl.; Iosifu Hirli, pleb. cat. 1 fl., Iuliu Henyei padurariu 2 fl., V. Catoaca 2 fl.; Sum'a 15 fl.

Prin D. Demetriu Iorgovicu d'in Aradu: de la Pr. SS. Parintele Episcopu alu Aradului, Procopiu 5 fl., DD. Emericu B. Stanesu si I. P. Dessanu, câte 5 fl., Dr. Ioanu Popu, adv. 3 fl., Teodoru Serbu, v.-not., Ioanu Goldisiu, potodiaconu, Vasilie Palcho, Georgiu Venteru, câte 2 fl.; Sum'a 26 fl.

Prin D. Dr. Ioanu Colceriu d'in Siomcut'a-Mare 10 fl. v. a.

D'in Oradea-Mare a sucursu cu oferte generose urmatiori DD.: Pr. SS. Parintele Eppu rom. gr. cat. Iosifu Pap-Szilágyi 30 fl., Episcopulu rom. cat. Lipovniczky 25 fl., Iosifu Romanu, adv. 25 fl., Iustinu Popfiu, vice-rect., 15 fl., Carolu Des-Echerolles 10 fl., Antoniu Venteru 10 fl., N. Vincleru, canon. rom. cat. 3 fl., N. Csomák, can. de rit. lat. 2 fl., Ladislau Györfy, can. r. lat. 3 fl., N. N. 5 fl., Borbola, prepos. capit. rom. 4 fl., Szabó, can. gr. c. rom. 5 fl., Nistoru, can. gr. c. rom., 2 fl., Chorhanu, can. gr. c. rom. 2 fl., Rednicu, protop. gr. cat. rom., Cancellaria insp. dominalu a Eppului rom. cat., Iosifu Telezky, adv., Simeonu Sonnenfeld, N. Bercsinszky, Domn'a Weitersitz, Rdiss. D. Mironu Romanu, archimandritu, Iosifu Nistoru, Iosifu Erdélyi, adv., câte 5 fl.; Tóth Dezső, adv. 2 fl., Petru Erdélyi, jud. 5 fl.; Ioanu Siorbanu, prefectu pens. 2 fl., Lauranu, secret. eppalu 3 fl., Paulu Vela, prefect. si prof. preparandialu 1 taleru, Simeonu Bica, protop. 1 galbenu tenerimei lipsite, si pentru ambe scopurile 4 fl., Ioanu Rocsa, profes. prep. 3 fl., Nicolau Zsiga, propriet. 2 fl.

In sér'a balului au contribuitu sup'ra pretului bileteloru de intrare:

DD. Alesandru Romanu, profes. 10 fl., Dr. Ratiu, adv. in Turda 1 galbenu, Nicolau Diamandi, commerc. 5 fl., Georgiu Slávy 5 fl., Iosifu Popu, adv. episc. 10 fl.; Artemiu Siarcadi, Nicolau Zigre, adv., Ioanu Fassie, preotu, Georgiu Latky, Poenariu, domn'a Etelka Gázi, Dna Elisabetha Nicoliciu, DD. Ioanu Popa, preotu in Girisiu, Ioanu Fűedy, Nicolau Marchisiu, câte 5 fl.; I. Murgu 3 fl., Mauritiu Roth 6 fl.; Demetriu Ghitea, Ioanu Moldovanu, Stefanu Keiser, I. Farcasiu, N. Chiforu, Emanuilu Magu câte 5 fl.; Otone Hűgel, Antoniu Ianky, N. Hollosy, câte 2 fl. Sum'a totala, socotindu-se si cei 2 galbeni si unu taleru schimbati, face 923 fl. 54 cr., d'in cari scadiendu-se [erogatiunile 550 fl. 82 cr., remane 372 fl. 72 cr.; d'in acesti-a 150 fl. s'au pusu in cass'a parsimoniale, 108 fl. 44 cr. s'au datu sub dispusetiunea institutului de fete, si 114 fl. 28 cr. s'au impartitu între tenerii lipsiti de la academi'a juridica si archi-gimnasiulu d'in locu.

Prin acest'a se aduce multiamita publica generosiloru contributori, cari prin ofertele loru binevoira a sucurge deodata pentru doue scopuri filantropice.

Oradea-Mare, 6. iuniu, 1871. st. n.

In numele comitetului arangiatoru
Demetriu Suci u m. p.
not. comit. arangiatoriu.

Romani'a.

Adunarea deputatiloru.

Siedinti'a dela 3. iuniu 1871.

Siedinti'a se deschide sub presiedinti'a dlui Dem. Ghica cu formalitatile regulamentarie.

Nefiindu inca terminate in sectiuni lucrările la ordinea dlui, presiedintele invita pe deputati a lucrá d'in nou in sectiuni la proiectele de legi pentru junctiunea drumurilor ferate, cea pentru massimulu taseloru comunale, pentru posta si telegrafu, etc.

Ministrulu de culte Tellu roga sectiunile cari n'au luatu inca explicatiunile necesarie de la d. ministru de externe, in privinti'a legii junctiunei linieloru ferate romane cu ale Austro-Ungariei, se chame pre d. ministru spre a li dá acele explicatiuni mai inainte d'a luá vr'o oțarire.

G. Vernescu nu intelege care ar fi utilitatea propunerii d-lui Tellu. Se pote cá sectiunile se aiba una parere si comitatulu delegatiloru s'o modifice. Prin urmare ministrulu de externe n'are se dèe explicatiuni de cátu comitatulu delegatiloru, ér' nu sectiuniloru. — Iepurènu adera la opiniunea d-lui ministru Tellu, cá sectiunile se-si pota formá tote opiniunile loru mai inainte d'a tramite delegati. — Siedinti'a se radica.

Siedinti'a dela 4. iuniu, 1871.

Presiedintele Dem. Ghica deschide siedinti'a la 12^{1/4} d. m. Se cetesce si aproba sumariulu siedintiei precedente.

Titu Maioreescu opteza pentru colegiulu d'in Mahedinti, éra N. Crețulescu pentru colegiulu alu II. de Muscelu.

Dupa ace'a se cetesce mesagiule prin cari se tramitu in desbaterea camerei proiectele de legi despre suprimerea judiloru de ocole si plási, despre inamovibilitatea curtiloru si tribunaleloru, despre inlocuirea tribunaleloru ordinarie cu tribunale de arbitri in casuri de conflicte si processe între guvernul si contractanti de lucrări publice, despre retribuirea portareiloru de curti si tribunale in locu de perceperea tasselor si, in fine, despre unu creditu de 4200 lei.

Ministrulu de resbelu dá explicatiuni si cetesce mesagiule pre langa cari se annessa proiectele de legi relative la prelungirea inca pre 3 ani a conventiunii inchiata cu coloniile bulgare d'in Basarabi'a, spre a dá prime banesci in locu de tineri la recrutati'a. — Se aproba urgenti'a a sup'ra loru.

G. Vernescu observa, cá tote proiectele ce se presinta sunt de urgentia si estu-modu nu existe nici unulu d'in ele urgenti. Róga dar' guvernulu se declare, cari sunt cele mai importante spre a se votá de urgentia.

Lascaru Costinu considera bugetele cá mai urgenti si opina a se luá mai antáiu in desbatere. — Ministrulu de justiti'a aréta, cá nu se potu votá bugetele, pâna nu se voru terminá mai antáiu legile cari au legatura cu bugetele.

Dupa una discussiune ore-care, privitorie la urgenti'a diferiteloru proiecte de legi, ministrulu de resbelu pune pre biuroulu camerei mai multe proiecte de legi privitorie la diferite credite. — Dupa ace'a camera trece in sectiuni.

„Rom.“

VARIETATI.

* (Raportulu comitetului numitu „Internatiunалу“ d'in Londra.) Raportulu despre sumele tramise de comitetulu internatiunалу pentru alimentarea orribilei rescote communistice ne indreptatesce la presupuneri, despre cari pâna acum'a nu poteámú avé nici una idea. Si a nume, sumele incurse in bosunariile communistiloru parisiani si banii, cu cari insurrectiunea cea mai terribila d'in tota lumea si-a acoperitu una parte d'in erogatiunile sale, s'au tramisu d'in doue cetáti: d'in Londra si Berolinu; dar' si mai miraculosa e impregiurea, cá d'in Berolinu s'au tramisu bani la Parisu cu siese d'ile inainte de erumperea rescotei. E dreptu cá sumele tramise terorizatoriloru d'in Parisu s'au adunatu de socialistii d'in Berolinu, inse cine nu scie, cá capulu loru, dr. Schweitzer, e numai unu instrumentu orbu alu guvernului prussescu, si a statu ani intregi in servitiulu dlui Bismarck? Intru adevèru, motivele rescotei communistiloru si ale incendiului d'in Parisu sunt inca acoperite cu velulu secretului, care, pote, nu se va ventilá nici una-data. Cu tote acceseste inse nu se pote negá, cá causa a acestoru catastrofe consiste in socialismu; dar' cine a datu sansculotiloru (golaniloru) mediu-locele spre a comite astu-feliu de fapte infortorie? Aceste sunt intrebarile misteriose, pentru a caroru raspundere raportulu „Internatiunалу“, privitoriu la spessese insurrectiunii, nu pote fi fara importantia. Acestu-a impartesce urmatoriile date despre sumele intrebutiate, numindu totu-una-data si fontanele d'in cari s'au scosu banii: Sumele solvite de membrii reuniunii parisiane sub decursulu assediarii si absorbite de propaganda facu 200.000 franci; contribuiuri benevole totu spre scopulu acestu-a: 21.615 fr.; unu avertismentu d'in Londra de la 11. martiu tramisulu capitaniulu Andignoux, si scosu prin traite de la casa Bothschild si Pillet Will in numele unui negociatoriu mare de cogioce: 145.000 fr.; alu duoilea avertismentu d'in Londra, tramisu totu in modulu de mai susu: 100.000 fr.; primul avertismentu d'in Berolinu, tramisu in bani gat'a lui Leone Frankel, prin Rogere si Wolveski jun.: 96.000 fr.; totu d'in Berolinu s'au mai tramisu prin Chamard, unu militariu ce se reinterceá d'in captivitate, done traite: 20.000 fr.; deci insurrectiunea parisiana a avutu in 18. martiu: 782.615 franci, primiti de la „Internatiunali.“ In diu'a de 19. martiu Flourens scrisse fa Londra: „Parisulu e alu nostru, inse avemu trebuintia de fonduri. Cetatienu Assi afirma, cá cu unu millionu ne potemu sustiené doue lune, si abié avemu 100.000 franci.“ Pucine d'ile dupa ace'a comitetulu centralu primí doue milione, cari i-au procuratu mediu-locele ulterioare d'a resturná pre aderentii partitei ordinei. Sum'a acest'a fu avertismentulu celu d'in urma. E multu mai greu a statorí acum'a si perderile in omeni ale internatiunaliiloru. D'intre 25.000 membrii conscrii in Parisu, „Internatiunali“ au perduu optu mii omeni, parte cá morti, éra 20.000 se afla in man'a justitiei. Numerulu communistiloru, cari au mersu d'in tiere straine si d'in provincia intru ajutoriulu insurrectiunii d'in Parisu, se urca, dupa date oficiale d'in Londra, aproape la 55.000 individi, d'intre cari 22.000 sunt pâna acum parte ucisi, parte vulnerati.

* (Denumiri.) Demetriu Ghelesianu este numitu de officiantu cl. III. in despartimentulu de comțuri la ministeriulu de finacie, Dionisiu Poienarin (Poynár) de concepistu la ministeriulu de interne, ér' Andreiu

Cosma si Antonu Schiau de fiscali ai buniloru erariali de la Dev'a si Aiudu.

** (Legea de pressa Bach-iana.) Precum in Transilvani'a, asié si in Croati'a a sustatu pâna, acum legea de pressa, ce odinore s'a fabricatu in officiu'a lui Bach. Banulu Croatii Bedecovicu a aflatu inse, de bina a delaturá prin una ordinatiune provisorie tote restrictiunile acelei legi, cari nu sunt nice-decátu compatibile cu press'a libera. Candu se va face una asemenea dispusetiune si in Transilvani'a este greu de a prevedé, pentru-cá constituționalismulu magiaru, de-si condemna in gur'a mare absolutismulu, totu-si i place a sustiené institutiunile ruginite ale acestui-a.

** (Prioritati romane.) D'in fonte demnu de credintia se comunica, cá unu reprezentante alu guvernului romanu negocièza in momentele de faci'a cu dr. Strousberg, dar' fiindu cá e vorb'a, cá Strousberg se platesca sume considerabile, negociatiunile au pucina perspectiva de unu rezultatu favorabilu. Dlu Strousberg a propusu si acuma, cá fiindu sum'a pre mare, dinsulu nu o va poté redá, ci — cam diumetate d'intr'insa se remana detoriu pâna mai incolo si se o solvesca, pote, in cursu de duoi ani, in 24 de rate. Cum-cá guvernulu romanu n'are se va poté multimi cu atát'a, credemu, cá nu mai incapa nice una indoiela, dar' cum-cá cuponulu d'in iuliu nu se va poté plăť cu promptitudine, acést'a inca se pote de pre acum prevedé.

Sciri electrice.

Vien'a, 20. iuniu. Ministrulu presiedinte Hohewart respunde unei deputatiuni a casinei catolice d'in suburbiulu Iosefu, carea i presinta una petitieune privitoria la restringerea libertatii de pressa: Fiti convinsii cá de la inceputulu activitatii sale, ministeriulu s'a ocupatu in modu seriosu cu escedările presei. Nu incapa neci una indoiela, cá escedările presei pericliteza in modu egal atátu autoritatea besericéca, cátu si cea de statu; credu cá in acést'a privintia suntemu de unu acordu, inse speru, cá nu mai e departe tempulu, candu press'a se va poté aduce între marginile, cari le reclama interessulu socialu si alu statului.

Vien'a, 20. iuniu. Se aude, cá guvernulu va presinta dioteloru provinciale legea despre largirea dreptului electoralu.

Vien'a, 21. iuniu. Negociatiunile cu cheii sunt aproape de inchiare; ele se facu de presinte între Hohewart, Rieger, Praczak, Clam-Martinitz si Vilani. Partit'a cheiloru tineri nu se iè in consideratiune.

Berolinu, 20. iuniu. Franci'a solvi la tempulu defptu rat'a a dou'a de intertentiune pre lu'a lui iuniu.

Versali'a, 20. iuniu. Adanarea nationale primí in siedinti'a sa de ieri, proiectulu de lege despre accordarea dreptului electoralu activu si pasiiu pre sèma alsagailor si lotaringianiloru, cari locuiescu in Franci'a; dupa ace'a se admisse amendamentulu, dupa care libertatea fabricatiunii si vinderii de arme se supune unoru dispusetiuni anumite. Cu ocasiunea responderii la una interpellatiune, ministrulu de externe declará, cá in tota diu'a se reintercu, câte 3—4000 prisionieri, si cá guvernulu inpreinde tote, pentru a accelérá reintercea loru.

Bucuresci, 20. iuniu. Guvernulu secreteu nationalu-bulgaru emise unu manifestu cátra bulgari, prin care se ceru bani pentru resbelulu de eliberare care numai este departe.

Constantinopole, 21. iuniu. Port'a nu va mai suferi, cá in Romani'a se se urzesca conspiratiuni contra securitatii statului, séu cá chiaru unu guvernulu bulgaru secretu se-si aiba cuibulu in Bucuresci. Cátu de curundu se va tramite una nota la Bucuresci in sensulu acestu-a.

Rom'a, 21. iuniu. Nrulu peregriniloru, cari au venitu la jubileulu papalu nu se urca preste 3—4000; partea cea mai mare a constatu d'in prenti si femeii.

Rom'a, 19. iuniu. Conformu inviatiuniloru primite de la guvernele respective, intregulu corpu diplomaticu accreditatu in Florenti'a va fi aici in 1. iuliu, pentru a face o visita ministrului italianu de externe. Una instalare definitiva a reprezentatoriloru straini va urmá numai in septemvre, candu si regele se va mutá aici permanentu. Pentru scopuri guvernamentale trebuie in tempulu d'in urma se se mai esproprieze patru monastiri.

Londonu, 19. iuniu. Dupa una scire d'in Parisu prussii evacuará cetatea Rouen.

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.